

Pónć staryj Majzlinyj i wander jeji chopa....

21 kwiytnia 2012r

Nó, tóż mómy już tyn kwiyciyń z górki, już nóm chnetki śleci jejigo łostatniô szkartka ze kalyndôrza. A mie ci sie sam – i to blank niy miarkuja po jakiymu – spómieli cufale jesce ze łónskiego roka, i można tóż tyż ździebko łó tym terôzki położprawióm.

Samtukej na Ślónsku, zawdy tak jakosik we siyrpniu, nasze baby póntowali, tyż i fórt póntujóm, ku tyj Matce Boskij Piekarskij. Kiej jesce żyła starô Majzlinô, tyż ci zawdy łóna, ze inkszymi samtyjszymi pniokowymi babami, póntowała do Piekôr, a jeji chop, stary Hajna Majzel, już ci sie pół roku przodzij na tyn cufal radowół. Bo tyż i łón ci miół festelnie rôd póntować, tela, co deczko ino inakszij niżli jego babeczka. Trefyli my sie kiejsik, a bóło to można bez jake piytnôście lôt tymu nazôd, na Polnyj przy ladze piwa, i łón napocznół mi łozprawiać jak ci tyż to zawdy bóło śniym, i ze tóm jego Anóm Majzlinóm, bez te cółke lata. – Miarkujesz, Ojgyn – napocznół Hajna – moja starô miała rada póntować... wiysz... do Piekôr. I jô niy miół nic protiwno tymu, boch już łod pôruch lôt miół taki fajnisty knif, coby zbajstlować swój... ja, ja, swój taki pónć, tela, co niy... do Piekôr.

– Ustón Hajna! Jaki pónć? Ty i pónć? Niy poradza tego spokopić...

– Ja, Ojgyn, ja... jô tyż móm rôd póntować... ale moja starô to do łostatka niy miarkowała... kaj... kaj jô móm rôd póntować...

– Nó, tóż gôdej... – pedziółech opatarnie Hajnie...

– Ojgyn, suchej! To bóło zawdy tak... nôjprzodzij bóła mszô, zatym wszyjske wylazowali przed kościół, przed ta naszô „Józefka”, niyskorzij nasz farorz napoczynół śpiywać, i cółkô ta hormijô wrółz napoczynała deptać polekušku ku Piekaróm...

– Nó i.. – pytóm sie. – A kaj sam plac na cia Hajna?

– Nó... Ojgyn, cółkô ta hurma bôb, ze rółzynkrańcami w gorzciach, pyndaluje za farorzem. A jô ida wele, na tretuarze aż do krziża na łostatku naszym Krojcki, na naszym hulance Krziżowyj... wiysz, tam kaj stół kiejsik tyn tyż krziż, gynał przy tym szynku pod mianym „Górniczô”...

– Nó, dobra Hajna, i co dalsziz?

– Anó, wszyjske ze farorzem na szpicy skróncali do lewa, i maszyrówali direkt na Bytón i Piekary, a jô... deczkoch doczkół..., i wartko rajn do tego szynku, do tyj „Górniczizy”...

– He, he... Hajna, miarkuja... na sznapsa, ja?

– Ja, Ojgyn, na sznapsa i laga biyru... a chowie, te baby-póntniki śpiywajóm na cółki karpynel: „Świynty Józefie, patrónie nasz...” i pyndalujóm ku Piekaróm...

– Nó, a ty?

– A jô, jedna laga, drugô... i wylazuja... Wiysz, skorzij na naszym Krocce ból ci jesce szynk łod Sznopcynyj, ale jesce łó rozwidnioku zawarty...

– Hajna, Hajna... szynk łod Sznopcynyj, ból na naszym Krocce przed wojnom...

– Niy fandzol Ojgyn, aże niy fandzol... jô przecamć wiym lepsziz...

- Nó, dobra – przikwolólech Hajnie, bo miarkuja, iże go już trôpi ta skleróła.
- Nó, tóz gôdóm ci, Ojgyn, musiólech we „Górnicyj” wysłupać dwie lagi, cobyh niy przepómniól ło tym szynku łod Sznapcynyj. Zatym wyłoz zech, i gibko poszólch ku „Pokrzep sie”... miarkujesz Ojgyn, ja, tam ci na winklu Łogrodowyj i Pudlerskij?
- Ja, miarkuja, to przecamć bóła knajpa łozewrztô łod rańca...
- Nó, i Ojgyn, tam juzaś laga... nó, można i dwie, i wartko pónknólech sie do prawa, coby niy łominóńc tego „Zaciszô” na Świdra...
- A musióleś, ja?
- Ja, musiolech, musiólech... coby mi sie wszyjsko niy pometlało... Niyskorzij po lekušku, bez Bismarkring i na lewo, na wiyrch, ku szynkowi łod Lebcynyj... mianowali go kiejski „Wysokimi stołkami”...
- Ja, to znóm, to ból tyż jesce restaurant sprzed wojny, ze bilijardym...
- A, dyć tam Ojgyn, tam już bilijardu niy bóło... jô dwa sznapsy i laga biyru, do hażlika, coby sie plac zrobić na inksze zajdle piwa... i wartko ku „Flocie”...
- He, he... Hajna... „Flota”, to tyż szykownisty szynk, kaj i pojeść szło, a i kaj kiejsik Elza-Masara szynkowała... a rycala na cółki karpyntel na wszyjskich...
- Ja, Ojgyn, Elza-Masara do kupy ze szykownóm Anóm... tam dwa sznapsy, laga, i cosik do jôdła... zaobycz gryfny ajsbajn ze mosztrichym i... laga biyru...
- To mióleś Hajna spust, prôwdą?
- E, tam spust... jak kuchôrz nie nadrzistôł sie we sobota, to tyn ajsbajn ból szmektny, a kiej we sobota sie do imyntu naprôł, to i skóra bóła przichycóno... capióła... ale...
- Nó, dobra, Hajna, niy wynokwiej...
- Jakech już ździebko pojôd, i małowiela szluknół, wylazuja na luft, coby sie zakurzić...
- Zakurzić? Przecamć ty niy kurzisz!
- Ja zakurzić. Bo tak prôwdóm, to jô blank niy kurza, ale tam zawdy wele połednia ślepôł swoja norma stary Lelónek, a lón zawdy rôczól cigaróma, toch chocia niy kurzól, alech wzión se trzi (miarkujesz, dwie cigary dlô bracika), i coby sie niy gorszól... zakurzólech...
- Hajna! Do sto pierónów, dwie cigary dlô bracika? Przecamć ty na isto niy môsz żôdnego bracika!
- E, tam Ojgyn, niy fandzol, przeca stary Lelónek ło tym niy wiedziól... Nó, i zatym, blank już po lekušku, deptóm sie ze tóm cigaróm w dół ku „Barbórcie”... kurza sie tak, i deptóm, kurza, i deptóm aże doszólch ku „Arbajtce... Wiysz kaj, Ojgyn, znôsz „Arbajtka”, prôwdą?
- Anó, miarkuja... ku „Arbajtce”... ku szynkowi, ftory sie „Robotniczô” mianuje...
- Ja, Ojgyn, gynał, ku „Arbajtce”, bo tam zawdy we niydziała ślepie łod rańca stary Kupny... wiysz, Ojgyn, tyn łojciec łod Bónusia Śliwy, wiysz... nó, tyn...

- Ja, stary Kupny ze 3-go Môja, tyn zygarnik, kiery zawdy po napranymu ło trzecij z rańca napoczynôł sztalować swoji zygôry, kiere niyskorzij bez dwa dni glingali, biyli, zwóniyli tak, iże ludzie we còłkij chałpie nynać niy poradziyli...
- Ja, Ojgyn, gynał, tyn sóm Kupny ze srogim, jak kajzer Wilym, fusiskiy...
- Nó, jô go znóm... już mu sie zemrziło, bo to ci jes ku mie jakisik pociotek...
- Nó, Ojgyn, niy szteruj mie, bo przepómna, coch miôł dalszij gôdać.. ja.. ja... i tam we tyj „Arbajtce” zwykowo... seta i „lorneta”, znacy sie, srogi sznaps i dwa jajca we majónyjzie...
- Nó, tóż już cheba i poëdnie już śleciało...
- Ja, Ojgyn, ja, musiôłech dôwać pozór, coby mie tam tyn barbórkowy farorz niy napasowôł, bo miôłbych we chałpie łostuda... Tamech sie tak na isto szlukôł polekušku... szło ze kamratami ze werku, ze „Kościuszki” położprawiać... nó, szluknôć dwa-trzi sznapsy i ku tymu dwa, podwiyl co, zajdle piwa... Wiysz, stary Walter Kucharcyk tyż tam kole poëdnia we niydziała przilazowôł...
- Niy miarkuja, niy znóm...
- Ale, tam Ojgyn, znôsz, znôsz, robiól ci łón na „Morganie” we werku, we tyj Hucie „Kościuszko”... za walcmajstra robiól...
- Dobra, można i znóm... a co dalszij, Hajna?
- Nó, tóż kiejech już wszyjsko łobsztalowane wysłepôł, poszołech sie wyjscać i wylazuja na luft...
- Nó, toś już cheba miôł pòłno rzić...
- A, bogać tam, pòłnô rzić... przecamć dziepiyro bóło pól trzecij, i miôłech ci jesce, podwiyl co, deczko czasu...
- Nó, i...
- Nó, tóż terôzki, ale na zicher, blank po lekušku pyndaluja se chopie w dół ku „Ludowyj”... jezderkusie! Jak ci tyż jóm niyftore mianowali?
- Niy miarkuja, Hajna, niy miarkuja...
- Nó, Ojgyn, niy szteruj mie jak ci cosik łozprawióm! Nó, lejza sie tak blank po malušku ku tyj „Ludowyj” i już jezech festelnie rôd, bo tam ci za szynkiyrka robiôła dziełcha łód Weindliszki, Ryjna... jezderkusie, jakie ci łona miała fajnije cycki, a szłapy dugachne choby kark łód żirafy... cerwiônô na fresie... i zawdy ku wszyjskim sie śmiôła...
- E, tam... Hajna... już tyż ci swoji lata miała...
- Psinco wiysz, psinco miarkujesz... fajno, dziełcha bóła i zawdy jesce festelnie wizgrynô..
- Ja, ja, jakeście stare purty bulyli tuplowanie za kôždô raja, za kôždego sznapsa i laga biyru, tóż tyż sie łona bóła do wôs na zicher miyło...
- E tam, Ojgyn, ty sie na tym blank niy znôsz... łona zawdy poradziôła cosik dóradzić... Zawdych tyż sie u nij łobsztalowôł cosik do jôdła, nó i tuplowany sznaps ze biyrym...
- Chopie, fajniście sie to suchô, ale niy stykło by już tego?
- Ojgyn, dej pozór... terôzki już musiôłech kukać na zygôr...
- Czamu, Hajna, czamu?

– Anó, bo tak kole pół szczwôrtij ta pónć, we ftoryj szła moja starô, miała sie wrôcać już ze tych Piekôr... Tóž jô wartko bez hulica Janasa, bez ruły wele zegródków, i ruk-cuk bólech ci już na Logiewnickij... dwiesta myjtrów dalszij ... „Józefka”... słysza jak juzaś śpiywajóm: „Świynty Józefie, patrónie nasz...” I jô już jes przy kościele, moja starô usiotanô tóm pónćiom... idymy ku dómowi... łona jesce jakiesik makrółny ze piekarskiego łodpustu mi sprawiôła we tych Piekarach....

– Nó, tóž ci sie wydarziło...

– Nó, Ojgyn, niy do łostatka...

– A po jakiymu?

– Anó, pojeść, pojôdech przy tym mojim wandrowaniu, cosik tam wysłepólech...

– Fajne mi, Hajna, cosik,...

– ... i terôzki zaziyróm a na bifyju styrcy fajnistô litrowô flaszką...

– Nó, i ...?

– Jezderkusie, jak jô móm rôd litrowe flaszkę...

– Ja, to jô ci wiyrza, Hajna.

– Myślôlech, iże moja starô bóła ci takô dobrô, i sprawiôła mi gryfnô flaszecka gorzôły we tych Piekarach...Nó, niy, coby ino do słupeńiô... niy, ino tak jakosik poświyncónô...

– A niy?

– Ja, ja... jakech już tyn liter wysłepôł, to moja starô zawrzeskła na cółko chałpa, rozkokociôła sie choby tyn pies łod starego Słomy:

– Ty giżdzie dioseki! Jesce ci niy nastykło tego biyru i gorzôły i... wysłepôłes cółkô flaszkę ... wody świyncónyj!

Nó, a terôzki blank ze inkszyj faski – jak pedziôł ból dôwno tymu PónJezusek we Kanie Galilyjskij.

Wszyjske samtukej, na mojih Pniokach, gynał miarkujóm, wiedzóm, iże jô pierónym niy móm rôd, tak prôwdóm, to niy ciyrpia, wszelijakij zorty psów, wszyjskich lecy jakich: chlebusów, bakanów, wilczoków, izbetnych, gónnych psów, cwajnosów lebo krojcóngów. Wszyjskie psi, wszyjskie te bestyje sóm dló mie grózne, jô sie jich festelnie lynkóm, i kiej widza takigo gizda na placu, móm pôłnô rzić bobków i... ze mojigo familoka miasto łod placu wylazuja prôm na hulica. Kiejsik toch poradziôł strzimać niyftore psia wele mojj chałpy; bóło jich ino małowiela, pôra znôlech, pôra łoblajziôlech naobkoło, i tak ci sie to kulało. Terôzki ale prziszła ci takô mółda, iże kôždô chnet mamzela musi mieć ci jakigosik psioka przy sia. Kiejsik we mółdzie byli ci pinczery, pudle, szpice, zatym juzaś buldogi, wilczoki, jakesik ci tam „hasky”... nó wszyjskich zortów bych sam niy poradziôł wymianować, a terôzki wszyjskie sie poradzóm lajstnónć roztomajte krojcóngi blank małuskich psioków... yorków.

I ida sie tak niydôwno naszóm Krojkóm ku pyjtrowemu szynkowi a sam styrcóm wele masarza dwie moje sómsiôdki, starô Skórzinô i Agnys łod Śliwinyj, i na cółki karpyntel łozprawiajóm:.

– Wiedzóm łóni, Skórzino, jô pierónym tropia sie ło mojigo chopa. – gôdô ta modszô, ta Agnys i dziyrzi sztram na hóndelajnie còrnego szkuciatego kóndla.

– Po jakiemu? – pytô sie starô Skórzino.

– Anó, wiedzóm łóni, paniczko, blank ło rozwidnioku mój chop wyloz ze chałpy i poszoł do swojij flamy, do swojij frajerki (jak to móndroki gôdajóm)...

– Nó i... Agnys? Cóz takigo sie stanóło? Psa ze sia miôł?

– Eee, tam... psioka cy miôł... łóna, znacy ta jego yma, tak ci wele polednia zwóniôła ze uskargowanym i pretensyjóm, iże go jescze niy ma, i niy mô fto tego... jeji psioka wykłudzić na dwór.

Nó, nicech niy pedziôł, kiejech to usłyszôł, a uwidziôłech jak starô Skórzinô tak jakosik pod tym swoim fusiskim napoczła sie śmiôć. A kiej łóna sie tak letko lachała, to ta jeji gymba, ta jeji klapaczka na isto bóła podanô na podśmiywnie wykrziwióny sznit po wyrznińciu blinderu, ślepyj kiszki.

Nó ale. Poszôłech dalszij a już blank wele kaczmy przelazowała jedna szykownisto dziółcha... nó, deczko zech przeciógnoł... modô, chudô jak lachyta i chnet ło gowa dugszo łodymie. Nôjprzodzij zech sie blank niy skapnoł, ale po jakimsik łoka mrziku ujzdrzôłech, co łóna miała na ryncie blank maluśkiego psioka, takigo nôjmyńszego yorka, ło ftorem kiejsik jedyn mój kamrat-wsiok łozprawiôł, iże takigo poradziółby i... boczón zeżrić, kiej ci tyn psiok miôł na sia halsband, łobujek ze zielónóm szlajfóm, i boczón wypokopiôł, iże to na zicher jes pewnikym rapitółza, żaba.

Wlôz zech rajn do pyjtrowyj gospody a sam ci przy szynkwasio styrcôł Pelcyn Witek ze swoim pofyrtanym wilczokim i Hanzlik-Szoferok ze jejigo Tofikiym yorkym. Nó, i jak zawdy to mieli we zwyku, przegadywali sie, ftorô tyż to zorta psów jes nôjlepszyjszô.

– Wiysz Witek, tyn twój wilczorz jes gupszy, i barzij pofyrtany niżli ta naszô kónstytucyjô dozwołô. – rzyknôł Hanzlik-Szoferok. – Przecamé ty niy mogesz wlazować ze tym twojim gizdym do szynku, bo wszyjskie kóntmany zarôzki śmiatajóm.

– Eee, gôdanie! – łodpedziôł Pelcyn Witek. – A można to tyn twój jes móndrzyjszy, ja?

– Ja, Witku, mój jes mocka móndrzyjszy...

– Eee, tam, fandzolisz...

– Niy! Dóm ci bajszipil – niy ustympowôł Hanzlik. – Niy dalszij jak wczorej bóło tak. Wlazuja po jakichsik styruch lagach piwa do dóm, a sam ci tyn mój Tofik skoko wele mie, myrdô łogónym... kce na gwôłt wylazować na dwór...

– Nó, i.. ? Przecamé tak psy ci już majóm, prôwda?

– Anó, prôwda – przykwolôł Hanzlik. – Ale to niy wszyjsko. Jakech wróciôł sie nazôd ku chałpie pytóm sie modszego synka, czamu niy wykłudziôł Tofika na dwór? Synek mi na to, iże ból ze tym psiokiym pół godziny tymu nazôd na dworze. Usłyszôł to starszy synek i pedziôł ze śmiychym, iże jakosik godzina skorziz, kiej lón prziszôł ze roboty, to tyn Tofik tyż tak festelnie skokôł, i merdôł chwestym, iże go tyn na dwór wykłudziôł...

– Nô, to jes ci móglich – pedzielichmy wszyjskie wrótz...

– A na to wlazuje do izby moja starô – rzóndzi dalszij Hanzlik – i gôdô, co kiej ino przikludziôła sie do chałpy ze sprawónkóma, to tyn Tofik tyż tak festelnie wyrobiôł, coby go wykludzić na dwór... I lóna tyż poszła, bo co tyż to miała ze gadzinóm rozbić.

Tym tupłym Tofik, maluśki ale festelnie móndry poszôł na szpacyr śtyry razy, a żôdyn sie niy kapnôł, iże jich wszyjskich ciśnie ci za bôlek!

I miarkujecie? Bali i psioki poradzóm być szpasowne i moreśne, tóż czamu my take niy sóm? Anó, jak mómy być tak do łostatka grzeczne i moreśne, jakôż to kiej bylichmy jesce śpikolami, to sztyjc i jednym cinyngiym łoglóndalichmy Tarzana, ftory łamziôł fórt na poła sagi. Kopciuszek wrôcôł do dóm ło dwanostyj w nocy. Pinokio cinyngiym cyganiôł. Alladyn ból raubiyryzm i langfingerym. Batman jeżdżiôł bez 320 kilomyjtrów na godzina. Królewnô Śniyżka miyszkała do kupy ze siedmióma synkami. Papaj kurzôł cygarety i miôł pôłno wydzyrganych, wydziubanych łobrózków na sia. Pacman tyrôł po ćmawym zolu i ćkôł jakiesik ci farbiste pile łod ftorych dostôwôł energii i sztramskości. Bolek i Lolek ze swojóm Tolóm żyli w takim babsko-chopskim trzikóncie. Wywołane chopcy Żwirek i Muchomorek byli pôróm gejów, panoczek Kleks czytôł ino poradniki Modego Ziylôrza, Kaczor Donald fórt łamziôł bez batków, a ta cółkô Smerfetka bóła ino jednóm dziółchóm dlô wszyjskich chopów we cółkij dziydzinie....

I to by można stykło na dzisiej a łozprawiôł, gôwyńdziôł bele co, jak we kôżdô sobota

Ojgyn z Pnioków